

Asia: VM212:00/2018 VN/10384/2019

Lausuntopyyntö valtionavustushankkeessa (VM212:00/2018) toimivan järjestöjaoston väliraportista

1 Taustatiedot

Lausunnonantaja

Yhdistys

2 Järjestöjaoston alustavat ehdotukset ja selvityksen kohteet

1 Monivuotiset toiminta-avustukset (s. 14)

Ehdotuksen mukaisesti monivuotiset toiminta-avustukset ovat hyvä asia. Se vähentää byrokratiaa ja siihen käytettyä aikaa sekä antaa mahdollisuuden käyttää henkilöstöresursseja itse varsinaiseen toimintaan, johon toiminta-avustusta kuuluu käyttää. Koska yhteiskunta ja toimintaympäristö muuttuu nopeasti, olisi tärkeää, että avustusten käyttötarkoitusta olisi pystyttävä muokkaamaan helposti tilanteeseen sopivaksi.

2 Valtionavustushakujen koordinointi (s. 15)

Eri ministeriöiden hakuakataulujen yhteensovittaminen on hyvä asia, koska tällöin järjestö pystyy suunnittelemaan toimintaansa kokonaisuutena ja hakuprosessin työmäärä vähenee ja toiminnan suunnittelusta tulee tavoitteellisempaa. Avustusten myöntäminen samaan aikaan auttaa järjestöä talousarvion täsmentämisessä.

3 Valtionavustusten digitaalinen haku ja raportointi (s. 15)

Kannatamme, että valtionavustukset haetaan vain digitaalisesti ja yhdessä tietojärjestelmässä. Se vähentää työmäärää (ei tarvitse perehtyä eri ministeriöiden hakuohjeisiin) ja tekee hauista selkeämmän kokonaisuuden. Kaikki dokumentit ovat yhdessä paikassa.

4 Valtakunnallisten keskusjärjestöjen rooli valtionavustustoiminnassa (s. 16)

Keskusjärjestöt voivat jatkossakin siirtää avustuksia yhdistyksille (esim. STEAn toimintatonnit), mutta se lisää keskusjärjestön työmäärää, joten olisi hyvä, että siinä huomioidaan taloudellinen panos myös keskusjärjestölle.

5 Rahapeliuottoja jakavien ministeriöiden toimintatapojen yhdenmukaistaminen (s. 17)

Kannatamme valtionavustusprosessissa tarvittavien asiakirjojen ja tunnuslukujen yhtenäistämistä ministeriöiden välisellä koordinaatiolla. Se vähentää järjestöjen työmäärää, jos samoja tietoja ja dokumentteja ei tarvitsisi lähettää usealle eri taholle erikseen. Lisäksi on hyvä, että järjestöt pääsisivät keskustelemaan ministeriöiden kanssa asiakirjojen suunnitelluista muutoksista ja muutostarpeista sekä tekemään yhteistyötä avustusvalmisteluvaiheessa.

6 Valtionavustustoiminnan uusi toimintamalli (s. 18)

Kannatetaan ehdotusta yhteisestä toimintamallista.

7 Odottamattomien muutosten huomioon ottaminen (s. 18)

Kannatetaan ehdotusta, jotta muutokset saadaan tehtyä järkevästi, koska muutokset vaativat usein muitakin prosesseja. Kaksi vuotta vaikuttaa hyvältä ajanjaksolta. Se antaa mahdollisuuden pitkäjänteisempään suunnitteluun ja toiminnan toteutukseen.

8 Toiminnassa tapahtuvien olennaisten ja/tai odottamattomien muutosten ilmoittaminen (s. 19)

Kannatamme sitä, että muutospäätöstä tarvittaessa ei aina olisi välttämätöntä tehdä muutoshakemusta, vaan valtion avustustoiminnan tietojärjestelmässä tehty muutosilmoitus valtionapuviranomaiselle riittäisi.

9 Yhdistysten talouden ja toiminnan raportointi (s. 19)

Kannatamme sitä, että tuloksellisuuden osoittamisessa ja vaikuttavuuden arvioinnissa otetaan huomioon toimialakohtaiset erot. Kannatamme myös, että arvioinnin painopiste siirrettäisiin jälkikäteen tehtävästä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnista toiminnan systemaattiseen ennakointiin, seurantaan ja jatkuvaan kehittämiseen. Tällöin tuloksellisuuden arviointi kulkee koko ajan mukana suunnittelussa ja tavoitteenmukaisessa toiminnassa. Jälkikäteen tehtävä vaikuttavuuden arviointi ei ole välttämättä ole järkevää, koska toiminnan suunnitelma ja toteutus on jo tehty. Uusi tapa mahdollistaa nopeamman reagoinnin toiminnan tulosten saamiseen ja vaikuttavuuteen. Asiakirjojen yhtenäistäminen helpottaa huomattavasti raportointia.

10 Yhdistysten osallisuus ja vaikuttaminen (s. 20)

Kannustetaan selvittämään, miten valtionavustuksia hakevat yhdistykset ja niitä myöntävät valtionapuviranomaiset toimisivat yhdessä esteettömästi ja puolueettomasti. Ongelma syntyy, mikäli jonkun muun avustusta saavan järjestötahon edustaja on arvioimassa toisen järjestön hakemusta.

11 Valtionavustushakemusten ja -selvitysten käsittely tiimeissä (s. 21)

Kannatetaan, että rahapeliuutoista valtionavustuksia myöntävät ministeriöt käsittelevät valtionavustushakemukset ja -selvitykset sekä mahdollisuuksien mukaan koko valtionavustusprosessin tiimeissä. Vaikka tiimeissä tehtävä työ vaatii tiimin jäseniltä aikaa vievää perehtymistä, siten voivat yhä useammat viranhaltijat hyödyntää.

12 Yleisavustusten ja erityisavustusten arviointikriteerit (s. 21)

Kannatamme, että yleisavustuksia ja kohdennettuja yleisavustuksia määriteltäisiin samoin kriteerein. Olisi myös tärkeää, että hakemus- ja selvityslomakkeet julkaistaisiin samanaikaisesti, jotta kaikki tarvittavat tiedot avustuksen käytöstä raportointia varten olisi jo alusta alkaen selvillä.

13 Yhteiset vastuullisuuskriteerit (s. 22)

Kannatamme sitä, että valtionavustusten myöntämisen kriteereinä voidaan käyttää tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kestäväen kehityksen edistämistä ja suunnitelmia. Pitää kuitenkin huomioida yhdistyksen toiminnan piirteet (kaikilla ei ole resursseja edistää samalla tavalla kaikkia asioita).

14 Varainhankinta ja rahoituslähteiden yhteensovittaminen (s. 22)

Kannatamme sitä, että yhdistyksen tulot eivät vähentäisi yleisavustusta tai kohdennettua yleisavustusta, mutta on huomioitava, että esim. tietyt sairausryhmiä edustavat järjestöt (lapset, vakavat sairaudet, ym.) saavat helpommin lahjoituksia tai pystyvät kampanjoillaan helpommin herättämään empaattisuutta lahjoittajassa kuin toiset järjestöt. Toiset järjestöt saavat myös helpommin yksityisen sektorin mukaan sponsoroimaan toimintaansa.

15 Taloustarkastajan tehtävä (s. 23)

Ehdotus on hyvä. Tarvittaessa taloustarkastajan työpanosta voisi käyttää valtionavustusprosessien eri vaiheissa.

3 Järjestöjaoston väliraportti ja valtionavustustoiminta

Järjestöjaoston väliraporttia koskevat yleiset huomiot

Raportti oli selkeä ja hyvin jaoteltu.

Valtionavustustoimintaa koskevat yleiset huomiot

Uudistukset edistäisivät tasa-arvoista ja yhdenvertaista järjestöjen kohtelua sekä helpottaisi avustusten hakua ja raportointia.

Valtionavustuskäytäntöjen yhdenmukaistamista koskevat ehdotukset järjestöjaostolle valmistelun jatkamiseksi

Toivottavasti ehdotetut uudistukset etenevät nopeasti käytäntöön.

Rinne Marjo
Selkäliitto

Töyrylä-Aapio Kirsi
Selkäliitto ry